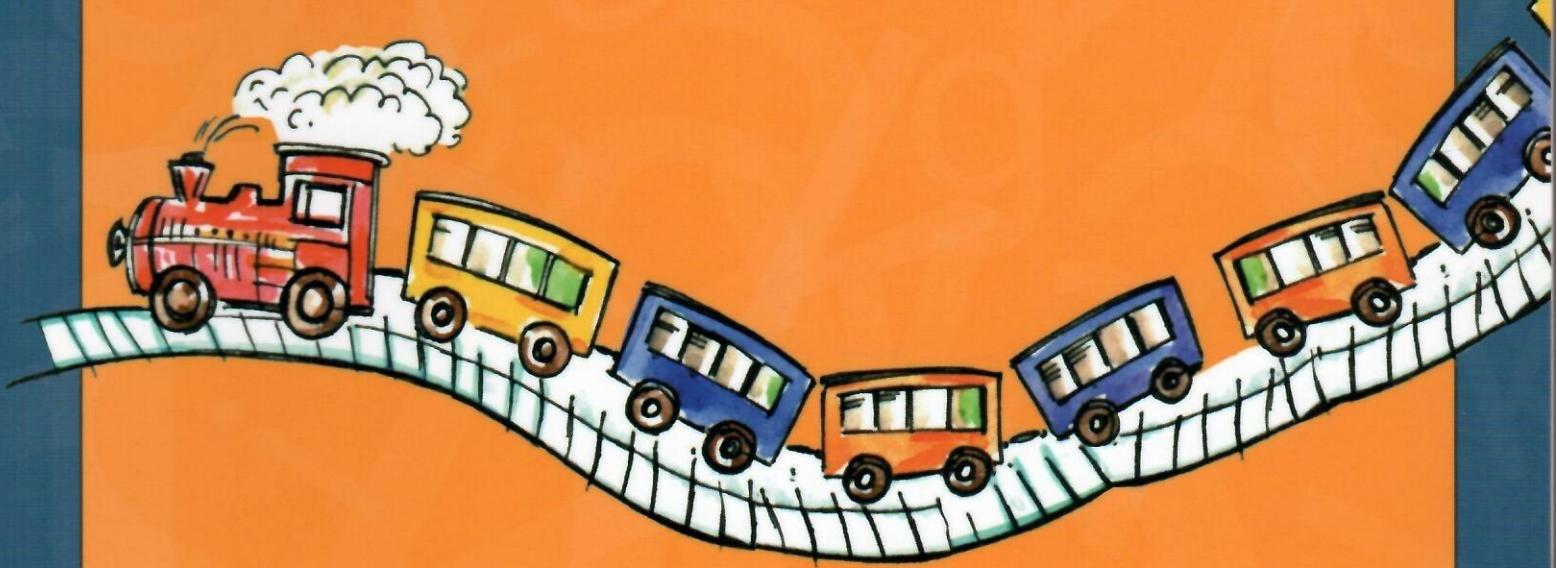

Jevdokija Stepanova

AŠ mokausi tarti

Homo liber

UDK 376:808.82(075.3)

ST-163

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leista naudoti.

Išleista vykdant Lietvių gestų kalbos vartojimo ir vertėjų
paslaugų teikimo 2005–2008 metų programą.

Recenzavo surdopedagogas ekspertas
Antanas Adomavičius

Fotografas
Konstantinas Troškinas

Nuotraukose garsų artikuliaciją demonstruoja
Kauno kurčiuju ir neprigirdinčiu ugdymo centro IV klasės mokinė
Deimantė Tamulionytė

Piešinius piešė
Jolanta Čiaglienė

Knygą apipavidalino, viršelį sukūrė
Asta Puikienė

Kopijuoti, skenuoti vadovėlio medžiagą
be autorės sutikimo draudžiama.

© Jevdokija Stepanova, 2006
© Jolanta Čiaglienė, 2006
© Asta Puikienė, 2006
© Leidykla „Homo liber“, 2006

ISBN 9955-716-01-0

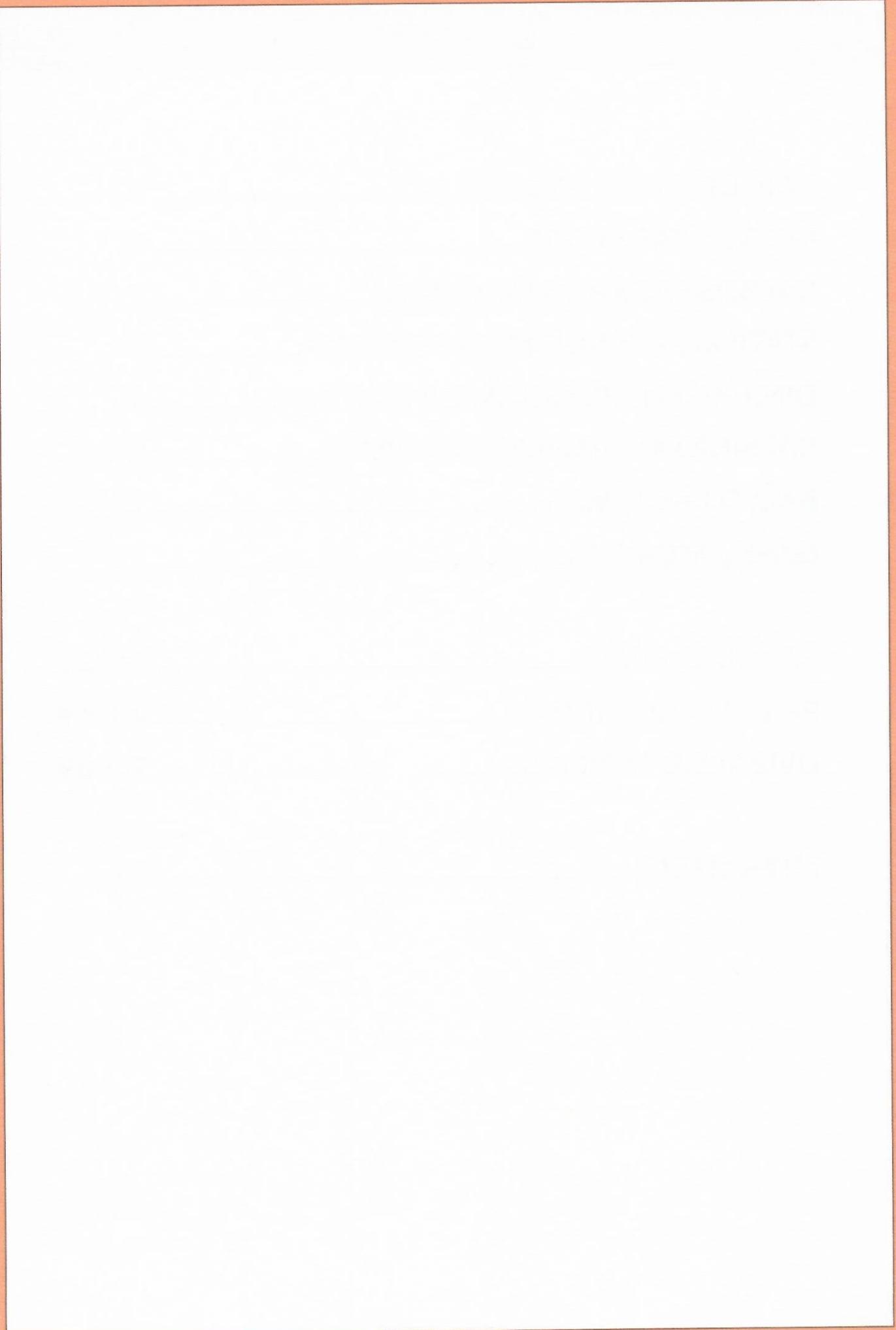
Jevdokija Stepanova

Aš mokausi tarti

Vadovėlis neprigirdinčiujų
mokyklų parengiamajai klasei

VILNIUS 2006

HOMO LIBER

Turinys

KAIP DIRBTI SU VADOVÉLIU	5
KALBOS PADARGAI	6
KALBOS PADARGŲ MANKŠTA.....	7
STATIŠKI PARENGIAMIEJI PRATIMAI	7
DINAMIŠKI PARENGIAMIEJI PRATIMAI	9
KALBINIO KVÉPAVIMO LAVINIMAS	11
BALSO LAVINIMAS.....	11
GARSŲ MOKYMAS	12
BALSIŲ TARIMAS	14-27
PRIEBALSIŲ TARIMAS	28-69
DVIBALSIŲ TARIMAS	70-89
LITERATŪRA	91

Kaip dirbt su vadovéliu

Šis vadovélis – tai pirmas originalus lietuviškas tarties mokymo vadovélis sutrikusios klausos vaikams. Iki šiol mokomajų ir didaktinę medžiagą užsiémimams pedagogai rengdavosi individualiai. Vadovélis „Aš mokausi tarti“ – daugelio metų darbo su sutrikusios klausos vaikais patirties apibendrinimas. Jame pateikta tarties mokymo didaktinė medžiaga, unifikuoti daugelis terminų, savokų ir specifinių paliepimų. Svarbiausias sutrikusios klausos vaikų tarties mokymo tikslas – išmokyti juos aiškiai ir suprantamai kalbéti.

Vadovélio turinj sudaro pagrindinių, vadinamujų bazinių, lietuvių kalbos garsų tarties mokymas: balsių A, O, U, Ū, E, Ė, I, Y; priebalsių P, T, K, M, N, L, F, V, S, Š, J, R (supažindinama su garso R artikuliacija); dvibalsių AU, AI, UI, UO, EI, IE.

Tarties mokymo metodas – analitinis-sintetinis polisensorinis. Kalbai ir tarčiai mokyti, korekcijai bei savikontrolei visapusiskai panaudojamos sutrikusios klausos vaikų kompensacinés galimybés. Mokant tarties kurčiuosius dažniausiai taikoma rašytinė kalba ir skaitymas iš lūpų panauojant klausos likučius. Neprigirdintiems vaikams taikomas ne tik specialiai organizuotas tarties mokymas, bet ir informalinis metodas, kuris pagrįstas klausos likučiais, gebéjimu mègdžioti mokytojų kalbą, suvokiant ją klausarega ir vien tik klausą.

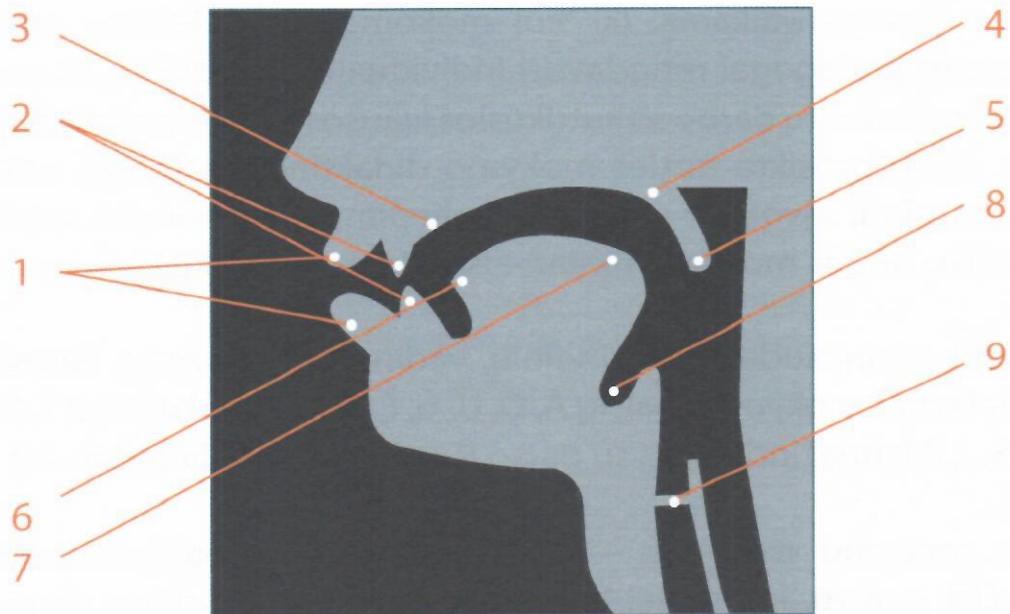
Vadovélyje pateikta pratybų sistema: kalbos padargų mankštос pavyzdžiai; kalbinio kvépavimo, balso lavinimo pratybos; kalbos garsų, jų junginių mokymas ir įtvirtinimas tariant skiemenis, žodžius, sakinius; labiausiai painiojamų garsų diferenciacija.

Vadovélyje yra daug iliustracijų. Jos atlieka svarbų vaidmenj, formuojant tarties įgūdžius ir leksinę gramatinę kalbos sandarą. Pasakojimas pagal siužetinius paveikslėlius ugdo vaiko mąstymą ir savarankišką kalbą, lavina jo dëmesj. Šalia raidës nuotraukoje parodyta tariamos fonemos artikuliacija.

Paliepimai, užduotys, tekstai ikimokyklinio amžiaus ir parengiamosios klasés vaikams rašomi didžiosiomis spausdintinémis raidëms. Globalusis skaitymas ištisais žodžiais turtina vaiko žodyną, padeda kurčiajam išmokti skaityti iš lūpų. Paliepimai „Klausyk“, „Pakartok“, „Suplok ritmą“ padeda lengviau ir greičiau įsiminti žodžių, frazés ritminę intonacinę struktūrą. Panaudojant specialujį ekraną lavinama neprigirdinčiujų klausą.

Vadovélis „Aš mokausi tarti“ skirtas neprigirdinčiujų mokyklų parengiamajai klasei.

KALBOS PADARGAI

ARTIKULACIJOS ORGANŲ PROFILIS

1. VIRŠUTINĖ LŪPA. APATINĖ LŪPA
2. VIRŠUTINIAI DANTYS. APATINIAI DANTYS
3. DANTENOS
4. KIETASIS GOMURYS
5. MINKŠTASIS GOMURYS
6. LIEŽUVIO GALIUKAS
7. LIEŽUVIO NUGARĖLĖ
8. LIEŽUVIO ŠAKNIS
9. BALSO STYGOS

KALBOS PADARGŲ MANKŠTA

Artikuliacinės mankštos tikslai:

- sudaryti tikslius kalbos padargų judesius, reikalingus taisyklingam garsų tarimui;
- sujungti paprastus įvairių artikuliacijai reikalingų fonemų judesius į sudétingus;
- lavinti sutrikusios kalbos padargų judesius ir tuos judesius, kurie reikalingi konkrečiam garsui mokyti.

Visa kalbos padargų mankštos sistema skiriama į dvi pratybų grupes:

- statiski pratimai;
- dinamiški pratimai.

Kiekvienas pratimas turi sėlyginį pavadinimą, kad vaikas jį įsimintų. Pratimo pavadinimas skatina vaiko susidomėjimą ir suaupo laiko, nes mokytojui neberekia kiekvieną kartą aiškinti artikuliacinio pratimo atlikimo būdą – užtenka pasakyti tik jo pavadinimą, pvz.: pažaiskime žaidimą „Arkliukas“, „Laikrodis“ ir t. t. Iš visų pratimų pedagogas privalo pasirinkti tik tuos, kurie yra reikalingi tam tikrai fonemai mokyti. Būtina atsižvelgti ir į vaiko kalbos padargų ypatumus.

STATISKI PARENGIAMIEJI PRATIMAI

1. Kastuvėlis

Iškišamas platus liežuvis ir 10–15 sekundžių laikomas ant apatinės lūpos. Stebėti, kad liežuvis nedrebėtų.

2. Šaukštėlis

Plačiai prasižioti, platų liežuvį pakelti į viršų. Jo kraštus ir priekinę dalį užriesti į viršų, neliečiant dantų.

Laikyti 10–15 sekundžių.

3. Adatėlė

Išsižioti, iškišti ilgą, smailų liežuvį, įtempti jį.
Laikyti 10–15 sekundžių.

4. Kalnelis

Išsižioti. Liežuvio šoninius kraštus prispausti prie viršutinių šoninių dantų, galiuką atremti į apatinius priekinius dantis. Tokioje padėtyje laikyti 10–15 sekundžių.

5. Dūdelė

Iškišti platų liežuvį.
Liežuvio šoninius kraštus užriesti į viršų ir pūsti „dūdelę“. Pratimą atliki lėtai 4–6 kartus.

DINAMIŠKI PARENGIAMIEJI PRATIMAI

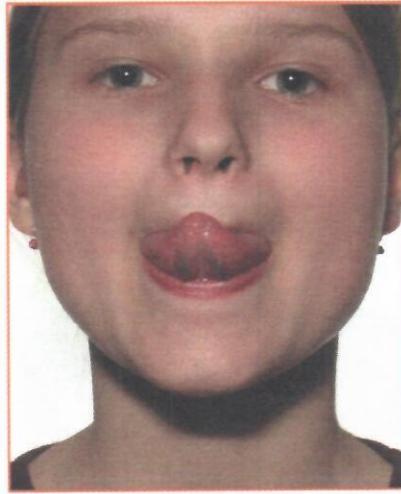
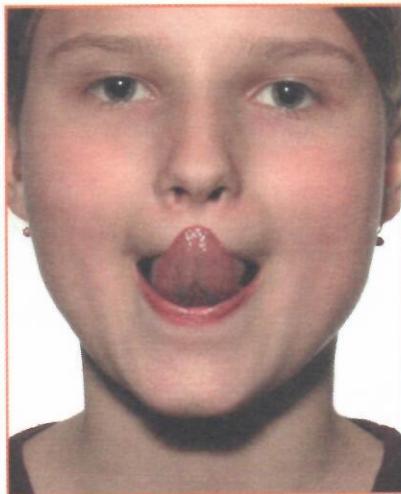

1. Laikrodis

Iškišti siaurą liežuvį ir stipriai judinti į šalis. Pratimą atlikti lėtai 8–10 kartų, skaičiuojant mokytojui.

2. Arkliukas

Lėtai ir stipriai pliaukšėti liežuvį. Tempti poliežuvinį raištį. Pratimą atlikti 8–10 kartų.

3. Sūpuoklės

Stipriai iškištą siaurą liežuvį kelti prie nosies, po to nuleisti prie smakro. Pratimą atlikti 8–10 kartų, skaičiuojant mokytojui.

4. Skani uogienė

Plačiu liežuviu aplaižyti viršutinę lūpą ir paslėpti ji burnoje. Pratimą atlikti 8–10 kartų.

5. Gyvatėlė

Plačiai išsižioti. Siaurą įtemptą liežuvį pakaitomis iškišti kiek jmanoma daugiau į priekį ir įtraukti į burną. Pratimą atlikti 8–10 kartų.

6. Dažytojas

Šiek tiek prasižioti, iškišti liežuvį. Apvaliais judesiais aplaižyti pirmiausia viršutinę, paskui apatinę lūpą. Pratimą atlikti 8–10 kartų, keičiant kryptį.

7. Ritė

Liežuvio galiuką atremti į apatinius priekinius dantis, šonus prispausti prie viršutinių krūminių dantų. Tokioje padėtyje „ritinti“ liežuvį į priekį ir atgal burnos ertmėje.

KALBINIO KVÉPAVIMO LAVINIMAS

Taisyklingas kalbinis kvépavimas – sudėtingas aktas, apimantis kvépavimo, balso ir artikuliacinio aparato darbą. Kad vaikas išmoktų taisyklingai įkvėpti ir iškvėpti orą, kurį laiką naudojamos paruošiamosios žaidybinės pratybos: siūloma pūsti įvairius popierinius žaisliukus, pūkelius, vatos gabalėlius, mui-lo burbulus, pripūsti balioną, užpūsti žvakutę ir kt. Kalbinj kvépavimą labiausiai lavina skiemėnys, žodžiai, frazės. Pirmiausia reikia mokyti vaiką testi balsius, vienu atskivépimu pakartoti elementarius skiemėnus, garsažodžius, skaiciuoti nuo 1 iki 5, nuo 5 iki 10, vėliau – nuo 1 iki 10 ir nuo 10 iki 1, vardyt i savaitės dienas, mėnesius ir t. t. Trumpi eiléraštukai, greitakalbės, dialogai paruošiami iš anksto: pabraukiamas kirčiuotas skiemuo, pažymimos pauzės, kai kurios ortoepijos taisyklės, pvz., OŽ(Š)KA. Mokytojas paaiškina, kad (•) reiškia ilgą pauzę, o (,) – trumpą pauzę. Taisyklingai kirčiuoti vaikai mokosi plodamis rankomis žodžių ritmą arba beldami pieštuku į stalą.

BALSO LAVINIMAS

Lavinant kalbinj kvépavimą lavėja ir balsas. Vadovėlyje kartu su kvépavimo pratimais pateikiama ir balso lavinimo pratimai. Pradiniu tarpsniu žaidimai padeda išgauti balsą:

- imituojamas lélės supimas, gyvulių ir paukščių balsai, malūno ūžesys ir kt.;
- sistemingai kartojami balsiai ir skiemėnys kartu atliekant ritmiškus judesius;
- paliepimai, užduotys turi būti trumpi – vieno dviejų žodžių.

Baldo stiprumo keitimai

Kalbék tyliai: PA PA PA PA TA TA TA TA

Kalbék garsiai: **PA PA PA PA TA TA TA TA**

Keičiamas balso stiprumas ir aukštumas: **PA PA PA TA**

MA_____

MO_____

MŪ_____

Ilgai ir trumpai tariami balsiai: A__O__Ū__E__É__Y__
A O U E É I

Keičiami balsiai balso tonui išlaikyti: PA PO PU PU PO PA PE PĘ PI PI PĘ. Vientisas skiemenu eilės tarimas reikalingas tam, kad vaikas mokytusi vienu atsikvėpimu ištarti žodžius arba trumpas frazes. Taip įtvirtinamas garsų, balsių ir priebalsių tarimas. Jie prisiderina vienas prie kito, tarp jų susidaro natūralus ryšys. Didinant vienu atsikvėpimu ištartą skiemenu arba žodžių skaičių, lavėja vaiko balsas ir kalbinis kvēpavimas. Negalima reikalauti, kad vaikas kalbėtų labai garsiai, nes taip susiformuoja kalbėjimas falsetu.

GARSŲ MOKYMAS

Dažniausiai vaikų kalbos padargai būna sustingę, nejudrūs, todėl reikia išmankštinti lūpas, liežuvį, apatinį žandikaulį. Pradiniu mokymo etapu per kiekvieną užsiémimą vaikai žaisdami mokosi atlikti 12 artikuliavimo pratimus. Vėliau atlieka tik tuos pratimus, kurie reikalingi mokantis tarti tam tikrą garsą. Vaikas turi žinoti savo kalbos padargų pavadinimus. Mokydamasis padargų pavadinimus jis prisiliečia prie savo viršutinių ir apatiniai lūpų, prie viršutinių ir apatiniai dantų, prie kietojo ir minkštojo gomurio. Sėdėdamas priešais veidrodį pamato liežuvį ir mažajį liežuvėlį. Ranka pa-junta, ar virpa ar nevirpa gerklės, viršugalvis, krūtinė.

Stebint taisyklingą ir netaisyklingą kalbos padargų padėtį, laikomasi tokios tvarkos:

- lūpų padėtis ir judesys;
- atstumas tarp viršutinių ir apatiniai dantų;
- liežuvio padėtis (galiuko, nugarėlės, šonų ir šaknies);
- minkštojo gomurio padėtis;
- balso stygų darbas;
- oro srovės kryptys ir stiprumas.

Garsų tarimo mokymo principai:

- supažindinti mokinį su nauju garsu žodyje;
- mokyti tarti garsą mėgdžiojant mokytoją;
- panaudoti mechanines priemones: zondus, špatelį, mentelę ir kt.;
- dažniausiai taikomas mišrus garsų mokymo būdas, pasitelkiant mėgdžiojimą ir mechanines priemones;
- mokyti pradedama nuo lengvesnių garsų: balsių A, O, U, priebalsių P, T;
- naujam garsui mokyti reikalingas tvirtas tarimo pagrindas.

Tarties mokymo pratybų sistemą tinkta panaudoti ir tolimesniame mokymo procese. Leksinė medžiagą galima išplėsti būdingų tai klasei mokomujų dalykų žodynu ir specialiaja tarties mokomaja medžiaga.

Mokomoji medžiaga turėtų atitikti tokius didaktinius reikalavimus:

- kalbos medžiagos turinys mokiniams turi būti žinomas;
- kalbos medžiaga parengta pagal fonetinį principą:
žodžiuose, frazėse, sakiniuose turi būti daug mokomujų garsų;
- kiekvienas garsas turi savo mokymo nuoseklumo sistemą.

Formuojant taisyklingo tarimo įgūdžius, taikomi įvairūs darbo būdai:

- mėgdžiojimas;
- skaitymas;
- paveikslėlių įvardijimas;
- atsakymai į klausimus;
- dialogai;
- darbas su kortelėmis ir kt.;
- kompiuterinės tarties mokymo programos SPV-2, SPV-3
ir kitų techninių priemonių panaudojimas;
- fonetinės ritmikos elementų panaudojimas.

Galutinis darbo tikslas – aiškiai tarti išmoktą garsą savarankiškai kalbant.

Autorė

A

TARK ILGAI

PA_PA_A_A_

TARK TRUMPAI

PA PA A A

KALBĖK TYLIAI

AAAAAAA

KALBĖK GARSIAI

AAAAAAA

PAKARTOK

PA_PA_A_

TA_TA_A_

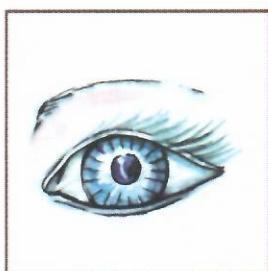
VA_VA_A_

Kas?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

AVIS

AKIS

ADATA

IŠMOK

SUPLOK RITMĄ

ATA ATA

↑↑ ↑↑

ATA TA,

↑↑ ↑

ASTA IMA

↑↓ ↑↓

ADATA.

↑↑↑

O

TARK ILGAI

PO__PO__O__O__

PAKARTOK

PO PO__O__

TO TO__O__

VO VO__O__

KALBÉK TYLIAI

A O A

KALBÉK GARSIAI

A O A

SKAITYK

PA__PO__ PA - PO

TA__TO__ TA - TO

VA__VO__ VA - VO

Kas?

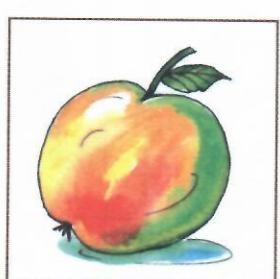
SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

OLA

OŽKA

OBUOLYS

IŠMOK

OPA OPA - KOJĄ SOPA.

SUPLOK RITMĄ

↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

Ū

TARK ILGAI

Ū_Ū_Ū_

TŪ_TŪ_TŪ_

A_Ū_A_

AŪ_AŪ_AŪ_

Ū_O_Ū_

SKAITYK

PAPOPŪ_

PŪ_

PO PA

TATOTŪ_

TŪ_

TO TA

MAMOMŪ_

MŪ_

MO MA

Kaip?

ATSAKYK

Ū_Ū_Ū_

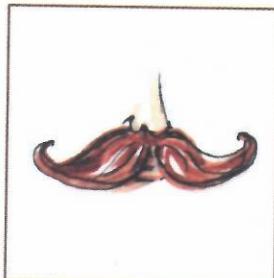
TŪ_TŪ_TŪ_

KAIP STAUGIA VILKAS?

KAIP DŪDUOJA DŪDA?

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

ŪSAI

PŪKAS

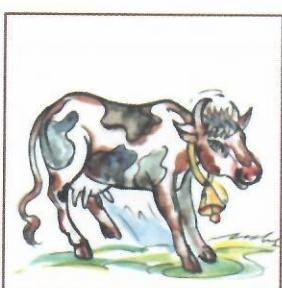
MALŪNAS

Kas? Ką veikė?

SKAITYK, ATSAKYK

PELĖDA ŪKĖ ŪŪ ŪŪ Ū.

KARVĖ MŪKĖ MŪ Ū Ū Ū.

MALŪNAS ŪŽĖ Ū Ū Ū.

KAIP ŪKĖ PELĖDA?

KAIP MŪKĖ KARVĖ?

KAIP ŪŽĖ MALŪNAS?

U

PAKARTOK

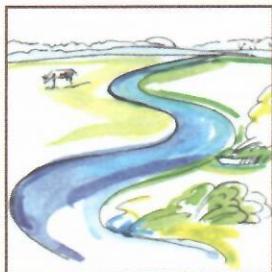
A_U A_U A_O_U
U_A U_U U_U

SKAITYK

PA PO PU PU PUPA
TA TO TU TU TUPI
MA MO MU MU MUSĘ

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

UPĘ

PUPA

MUSĘ

IŠMOK

PU PU PU

PU PU PU

TUPI PUPA

PO LAPU.

SUPLOK RITMĄ

U_U_

U_U_

_U_U_U_U

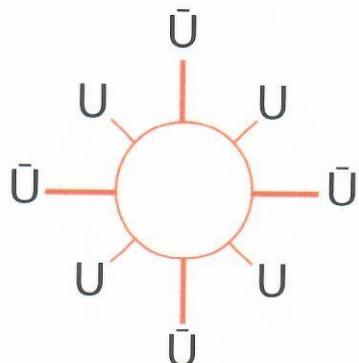
U_U_

U-Ū

TARK TRUMPAI U_U_U

TARK ILGAI Ū_Ū_Ū_Ū_

PAKARTOK

SKAITYK

PU PŪ_

UP ē

ŪSAI

SUDĒK ŽODI

Ū

TU TŪ_

PUPA

PŪKAS

PU

LU LŪ_

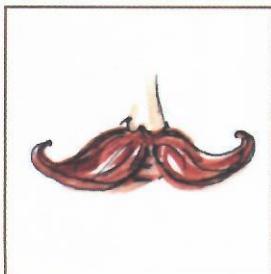
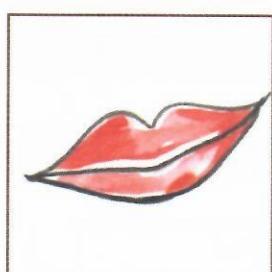
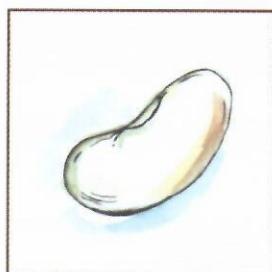
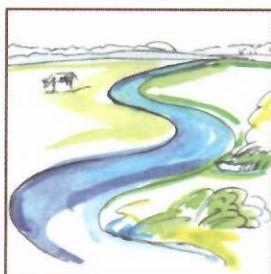
LUKAS

LŪPOS

LŪ

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

E

TARK ILGAI

A_E_A_ E_A_E_

TARK TRUMPAI

A E A E A E

SKAITYK

PA PE PA_

PA PE PA

PE_E_

PE PE_E_

PE PE PE_E_

PAKARTOK

TE_ TETETE

LE_ LELELE

KE_ KEKEKE

Ką veikia?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

LESA

KEPA

TEPA

NEŠA

A-E

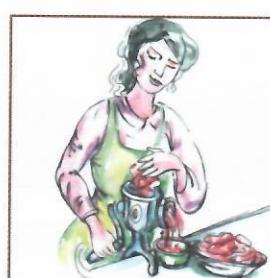
TARK AIŠKIAI

PA PA_A_ PE PE_E_
TA TA_A_ TE TE_E_
VA VA_A_ VE VE_E_

SKAITYK

KA <u>KALA</u>	KE <u>KEPA</u>	<u>KALA</u>	<u>KEPA</u>
LA <u>LAKA</u>	LE <u>LESA</u>	<u>LAKA</u>	<u>LESA</u>
MA <u>MALA</u>	ME <u>META</u>	<u>MALA</u>	<u>META</u>

Ką veikia?

Ė

TARK ILGAI

A _ Ė _ A _

Ė _ A _ Ė _

TARK TRUMPAI

A Ė A

Ė A Ė

SKAITYK

PA _ PĖ _ PA _ PĖ _

PA PĖ PA PĖ

PĖ _ Ė _

PĖPĖ _ Ė _

PĖPĖPĖ _ Ė _

PAKARTOK

TĖ _ TĖ TĒTĒ

LĖ _ LĖ LĒLĒ

SĖ _ SĖ MUSĖ

PĖ _ PĖ UPĖ

Kas?

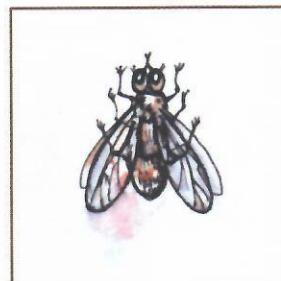
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

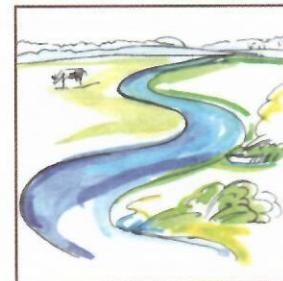
LĖLĖ

TĒTĒ

MUSĖ

UPĖ

A-E-Ė

TARK AIŠKIAI PA_PA

PE_PE

PĘ_PĘ

TA_TA

TE_TE

TĘ_TĘ

VA_VA

VE_VE

VĘ_VĘ

Kas?

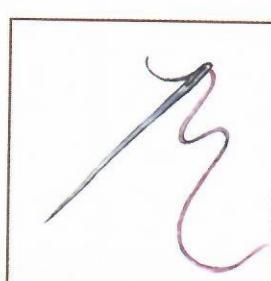
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

AVIS

EŽYS

ADATA

EŽERAS

LAPĘ

PELĘ

İŞMOK

TÉTÉTÉTÉ,

TÉTÉTÉ,

TUPI MUSĘ

IR KATĘ.

SUPLOK RITMĄ

↑↑↑↑

↑↑↑

↑↑↑↑

↑↑↑

Y

TARK ILGAI

Y_A_Y_A_

Y_Ū_Y_Ū_

SKAITYK

PA PA PA PA_A_

PY PY PY PY_Y_

MY_NY_LY_TY_ŠY_

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

MOKINYS

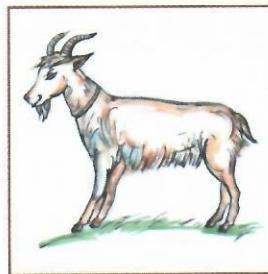
OBUOLYS

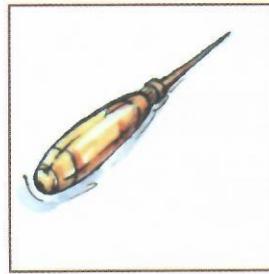
SEPTYNI

EŽYS

OŽYS

YLA

TARK TRUMPAI

A I A I A I A I

I U I U I U I U

SKAITYK

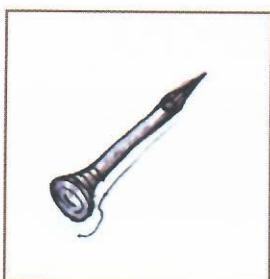
PAPAPAPA_A_

PIPIPIPI I

PI TI VI MI NI

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

VINIS

AVIS

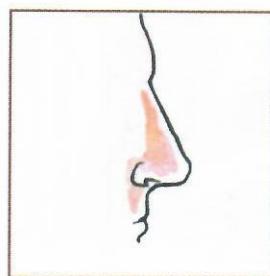
AKIS

PILIS

ANTIS

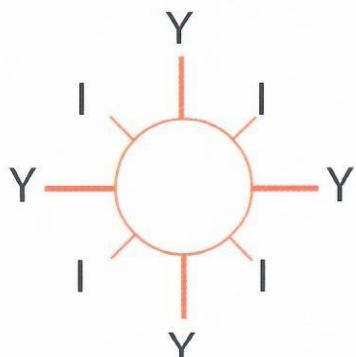
NOSIS

I-Y

TARK TRUMPAI I_I_I_I

TARK ILGAI Y__Y__Y__Y__

PAKARTOK

SKAITYK

PI PY__

I _MA

TUPI

SUDÉK ŽODI

PI□□

TI TY__

Y__ YLA

SÉDI

LI□□

MI MY__

LI LIPA

PILA

MY□□

LI LY__

LY__ LYJA

MYLI

LY□□

Ką veikia?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

PILA

LIPA

TUPI

SÉDI

Kas? Ką veikia?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

LIETUS LYJA.

LINAS IMA YLA.

MAMA PILA PIENĄ.

SIMAS IMA OBUOLĮ.

PASAKYK

- MAMYTE, AŠ TAVE MYLIU.
- TÈVELI, AŠ TAVE MYLIU.

P

TARK ILGAI

A_O_Ū_

TARK TRUMPAI

A_O_U

KALBĖK TYLIAI

PA PA PA PA

KALBĖK GARSIAI

PA PA PA PA

SKAITYK

PA PA PA PA PA PA PA **PA**_

PO _ PO PO PO PO PO PO **PO**_

PŪ _ PU PU PU PU PU PU **PŪ**_

APA OPO UPU APA OPO UPU

AP OP UP AP OP UP

Kas?

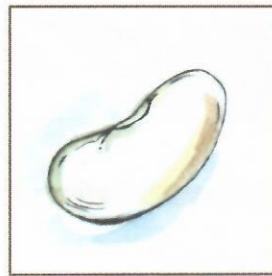
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

PASTA

POVAS

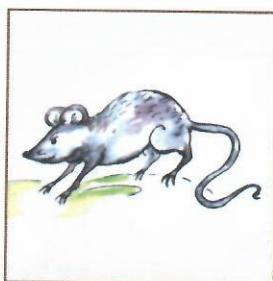

PUPA

TARK AIŠKIAI	E _ Ė _ Y _	E Ė I	
KALBĖK TYLIAI	PE PE PE PE	PĖ PĖ PĖ PĖ	PI PI PI PI
KALBĖK GARSIAI	PE PE	PĖ PĖ	PI PI
PAKARTOK	PE _ PE PE PE	PE PE PE PE _	
	PĖ _ PĖ PĖ PĖ	PĖ PĖ PĖ PĖ _	
	PY _ PI PI PI	PI PI PI PY _	

Kas?

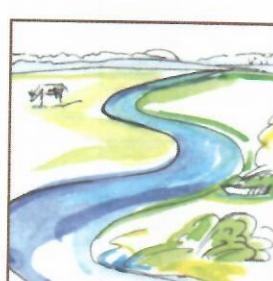
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

PELĖ

LAPĖ

UPĖ

RAŠYK

LAPĖ. UPĖ. PELĖ.

IŠMOK

OPA OPA

OPA PA,

TAI PUPELĖ,

TAI PUPA.

SUPLOK RITMA

↑ U ↑ U

↑ U ↑

↑ U ↑ U

↑ U ↑

SKAITYK

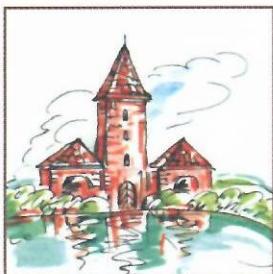
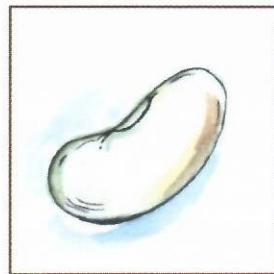
UPA PUPA
ELĖ PELĖ

APĘ LAPĘ
PO POVAS

PU PUŠIS
PI PILIS

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

Ką veikia?

RAŠYK PILA. LIPA.

M

TARK ILGAI A_O_Ū_

TARK TRUMPAI A_O_U

SKAITYK A_M_ A_M_ A_M_
AM AM AM

A_M_A O_M_O Ū_M_U
AMA OMO UMU

KALBĖK LĒTAI M_A_ M_A_ M_A_

KALBĖK GREITAI MA MA MA MO MO MO MU MU MU

PAKARTOK MAMA. AM AM AM!

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

MAMA

NAMAS

MALŪNAS

TARK AIŠKIAI E_É_Y_ E É I

KALBĖK TYLIAI EME ĖMĖ IMI

KALBĖK GARSIAI **EME** **ĖMĖ** **IMY**

PAKARTOK MEMEME MËMËMË MIMIMI

M_E **M_Ė** **M_Y**

SKAITYK ME MEDIS MĖ MESA ME MEŠKA

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

MEDIS

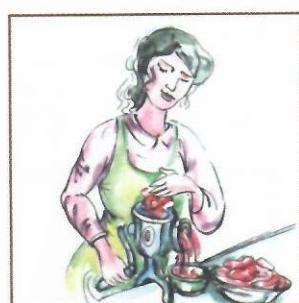
MESA

MEŠKA

Kas? Ką veikia?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

MAMA MALA MESA.

MAMA MYLI ALMA.

TARK ILGAI

SA_ MESA_

MA_ ALMA_

P-M

SKAITYK

PA PO PU PE PĘ PI

MA MO MU ME MĘ MI

TARK AIŠKIAI

PA MA PE ME PUPA MAMA
PU MU PI MI POVAS TOMAS
PŪ MŪ PY MY PILA MALA

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

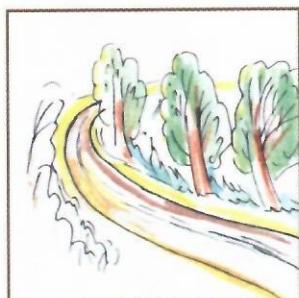
T

TARK ILGAI	A_O_Ū_	
TARK TRUMPAI	A O U	
KALBĖK TYLIAI	TA TA TA TA	
KALBĖK GARSIAI	TA TA TA TA	
PAKARTOK	TA_TA TA TA TO_TO TO TO TŪ_TU TU TU	TA TA TA TA_ TO TO TO TO_ TU TU TU TŪ_
SKAITYK	ATA OTO UTU AT OT UT	ATA OTO UTU AT OT UT

Kas?

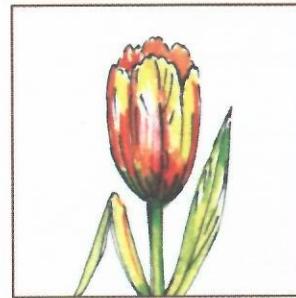
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

TAKAS

TOMAS

TULPĖ

TARK AIŠKIAI

E É Y E É I

KALBÉK TYLIAI

TE TE TE TE TÈ TÈ TÈ TÈ TITI TITI

KABÉK GARSIAI

TE TE TÈ TÈ TITI

PAKARTOK

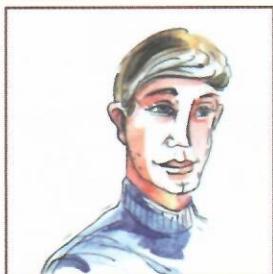
TE TE TE TE TE TE TE TE TE

TÈ TE TÈ TÈ TÈ TÈ TÈ TÈ TE

TY TI TI TI TI TI TI TY

Kas?

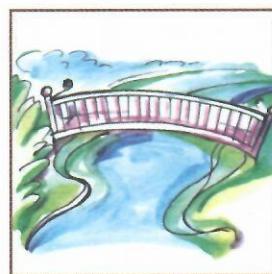
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

TÈTÈ

KATÈ

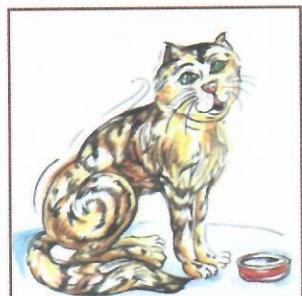
TILTAS

RAŠYK

TILTAS. TÈTÈ. KATÈ.

Kas? Ką veikia?

SKAITYK

KATÈ TUPI.

TÈTÈ MYLI ASTA.

N

TARK ILGAI A_O_Ū_

TARK TRUMPAI A_O_U

SKAITYK A_N_ O_N_ Ū_N_
AN ON UN

A_N_A O_N_O Ū_N_U
ANA ONO UNU

KALBÉK LÉTAI N_A_ N_O_ N_Ū_

KALBÉK GREITAI NA NA NA NO NO NO NU NU NU

Kas?

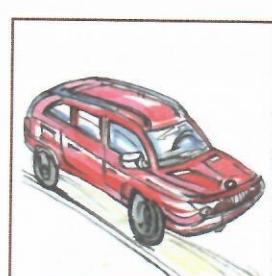
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

NAMAS

ONA

MAŠINA

SKAITYK ANO MANO MANO MAMA.

AMA MAMA MANO TÉTÉ.

TARK AIŠKIAI

E_É_Y_

E É I

KALBĖK TYLIAI

ENE ÈNÈ INI

KALBĖK GARSIAI

ENE ÈNÈ INY

PAKARTOK

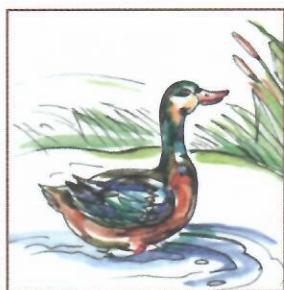
NENENE NÈNÈNÈ NININI

N_E N_È N_Y

SKAITYK

NE SENELE È NE SENELIS

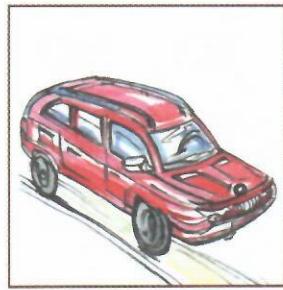
Kas?

ANTIS

MALÙNAS

MAŠINA

SEPTYNI

Kas? Ką veikia?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

ONA EINA.

SENELE ÈINA.

SENELIS EINA.

RAŠYK ONA. SENELE.

T-N

SKAITYK

TA TO TU TE TÉ TI

NA NO NU NE NÉ NI

TARK AIŠKIAI TA NA TE NE TAKAS NAMAS
TO NO TÉ NÉ TOMAS NOSIS
TU NU TI NI TAVO MANO
TŪ NŪ TY NY TEKA NEŠA

Kas? Ką veikia?

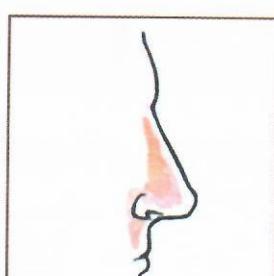
SKAITYK

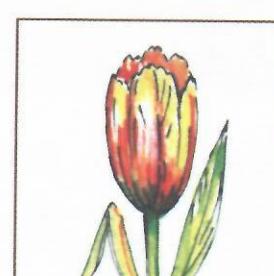
NAMAS

TOMAS

NOSIS

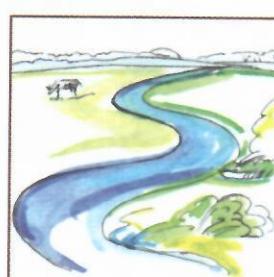
TULPĖ

TUPI

NEŠA

TEKA

EINA

K

TARK ILGAI A_O_Ū

TARK TRUMPAI A_O_U

SKAITYK	KA	AKA	AK	ALA	<u>KALA</u>
	KO	OKO	OK	ASA	<u>KASA</u>
	KU	UKU	UK	ATĘ	<u>KATE</u>
	KŪ	ŪKŪ	ŪK	AVA	<u>KAVA</u>

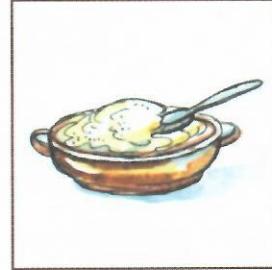
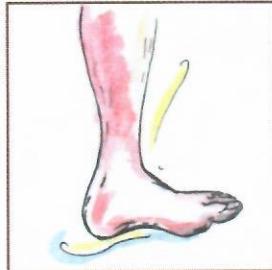
SKAITYK

KA KATĘ KA KALA
KA KAVA KA KASA
KO KOJA KA LAKA
KO KOŠĘ KO SAKO

SUDĘK ŽODI

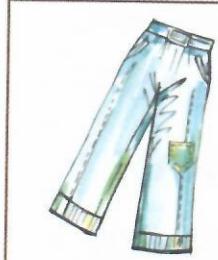
TĘ
 VA
 LA
 SA

Kas?

SKAITYK	KE	EKE	EK
	KĖ	ĘKĘ	ĘK
	KI	IKI	IK
IŠMOK	<u>A</u> KA	<u>A</u> KA	<u>KAT</u> Ę <u>LAKA.</u>
	<u>O</u> KA	<u>O</u> KA	<u>VAIKAI</u> <u>ŠOKA.</u>
	<u>Ū</u> KĘ	<u>Ū</u> KĘ	<u>KARV</u> Ę <u>MŪK</u> Ę.

Kas?

KELNĘS

KĘDĘ

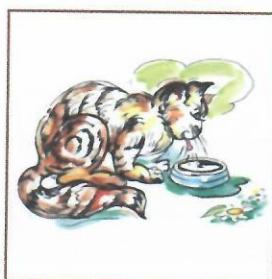
KIŠKIS

LOKYS

Ką veikia?

SKAITYK

KATĘ LAKA.

KAMILĘ ŠOKA.

KE KELNĘS

KY LOKYS

KA ŠOKA

KĖ KĘDĘ

KA KALA

KE KEPA

KI KIŠKIS

KA KATĘ

KĖ KĘDĘ

K-T

SKAITYK

KA KO KU KE KĖ KI

TA TO TU TE TĖ TI

TARK AIŠKIAI

KA TA KE TE

KO TO KĖ TĖ

KU TU KI TI

KŪ TŪ KY TY

KAVA TAVO

KĖDĖ TĖTĖ

PŪKAS PUTA

Kas?

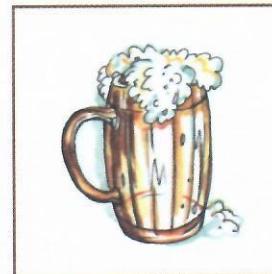
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

KĖDĖ

TĖTĖ

PUTA

PŪKAS

TARK GARSIAI, ILGAI

A_O_Ū_E_Ė_Y_

TARK TYLIAI, TRUMPAI

A_O_U_E_Ė_I

PAKARTOK

PA PA PA **PA**_

PA_ PA PA PA

TA TA TA **TA**_

TA_ TA TA TA

KA KA KA **KA**_

KA_ KA KA KA

↓ M_A_

↓ M_A_

M_O_

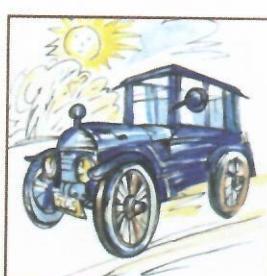
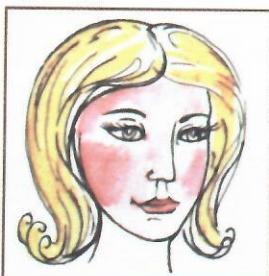
M_O_

M_Ū_

M_Ū_

MA PA NA TA KA TA
MO PO NO TO KO TO
MŪ PU NŪ TU KU TU

Kas?

SKAITYK

MAMA

TĒTĒ

NAMAS

MAŠINA

MALŪNAS

SUPLOK RITMĄ

↑ ↓

↓ ↑

↓ ↑

↑ ↓ ↑

↑ ↓ ↓

PASAKYK ŽODĮ

↑ ↑ ↓

↑ ↓ ↑

↓ ↑

↑ ↓

↓ ↑

L

TARK GARSIAI, ILGAI A_O_Ū_E_È_Y_

TARK TYLIAI, TRUMPAI A O U E È I

PAKARTOK L_LLL

L_A L_O L_U

LA LO LU

AL_ OL_ UL_

AL OL UL

AL_A OL_O UL_U

ALA OLO ULU

SKAITYK LALALALALALA LALOLULALOLU
LOLOLOLOLOLO LULOLALULOLA
LULULULULULU LOLALULOLALU

Kas?

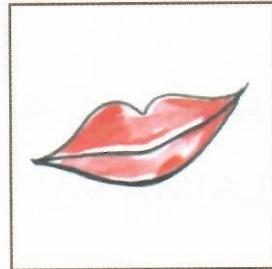
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

LAPÉ

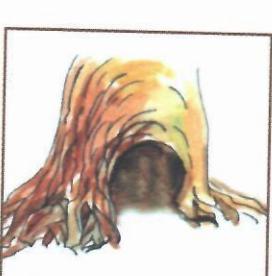
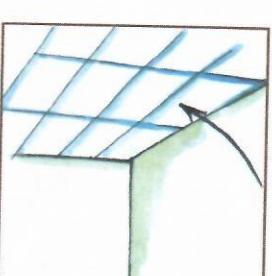
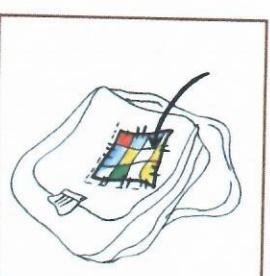
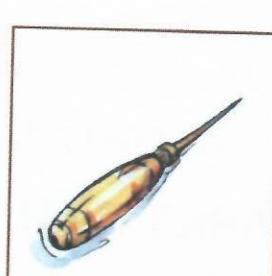
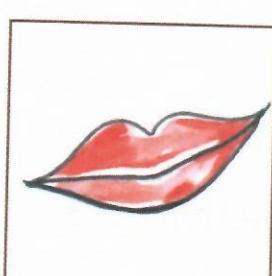
LOVA

LŪPOS

TARK AIŠKIAI LA LAPĘ LO LOVA LŪ LŪPOS OLA
LA LAPAS LO LOPAS LU LUBOS YLA

Kas?

Ką veikia?

SKAITYK

ALMA PILA PIENĄ. KATĖ LAKA PIENĄ.

LAIMA VALO STALĄ. ŠUO LOJA.

RAŠYK PILA. LAKA. VALO. LOJA.

Kas? Ką veikia?

SKAITYK, PARODYK

KATĖ LAKA.

LINAS KASA.

TOMAS KALA.

MALŪNAS MALA.

ATSAKYK

KAS LAKA?

KAS KASA?

KAS KALA?

KAS MALA?

RAŠYK

KATĖ LAKA.

TOMAS KALA.

Kas? Ką piešia?

PABAIK SAKINĮ

LAIMA PIEŠIA

LINAS PIEŠIA

LINA PIEŠIA

KAMILĖ PIEŠIA

IŠMOK

LĘ LĘ LĘ LĘ,

LĘ LĘ LĘ.

TAI MAŽA

PILKA PELĖ.

SUPLOK RITMĄ

↑ ↑ ↑ ↑

 ↑ ↑ ↑

 ↑ ↑ ↑

 ↑ ↑ ↑ ↑

PAKARTOK LE LÈ LI LY LA LO LU LŪ
 SKAITYK LE LEMPA LA LIA LA LAPAS LENTA
 LÈ LÈ LÈ LO LIO LO VALO VALIO
 LI LINA LŪ LIŪ LŪ LŪPOS LIŪTAS

Kas?

PABAIK SAKINĮ

ANT KALNO STOVI

MANO

ANT STALO STOVI

TAVO

ANT KĖDĖS SĒDI

TEN

ANT LAPO TUPI

VA

KAMPE TUPI

SENELIO

BĒGA ALKANAS

LAPĖS

L-N

TARK GARSIAI, ILGAI A O Ū E Ė Y _

TARK TYLIAI, TRUMPAI A O U E Ė I

SKAITYK L_A L_O L_U
 L_E L_Ė L_I
 N_A N_O N_U
 N_E N_Ė N_I

TARK AIŠKIAI LA NA LE NE OLA ONA
 LO NO LĖ NĖ LAPAS NAMAS
 LU NU LI NI LOPAS NOSIS
 LŪ NŪ LY NY OBUOLYS MOKINYS

Kas?

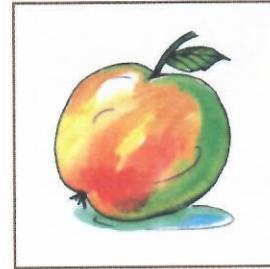
KLAUSYK, PAKARTOK

OLA

ONA

OBUOLYS

MOKINYS

RAŠYK ONA. OBUOLYS.

V-F

TARK ILGAI

A_O_Ü_E_Ė_Y_

TARK TRUMPAI

A_O_U_E_Ė_I

SKAITYK

V_A V_O

F_A F_O

VA VO

FA FO

V_E V_Ė

F_E F_Ė

VE VĖ

FE FĖ

AV_A OV_O

AF_A OF_O

AVA OVO

AFA OFO

Kas?

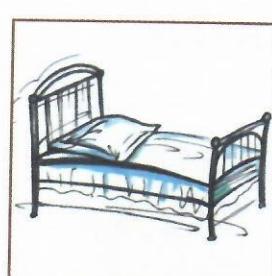
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

KAVA

SOFA

LOVA

FOTELIS

RAŠYK SOFA. FOTELIS. LOVA. KAVA.

TARK AIŠKIAI

V

VA VATA

VA KAVA

VA LOVA

VO VORAS

VI VIŠTA

F

FA SOFA

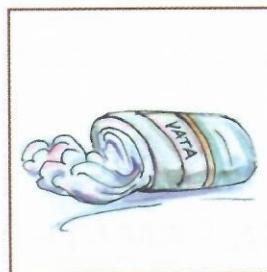
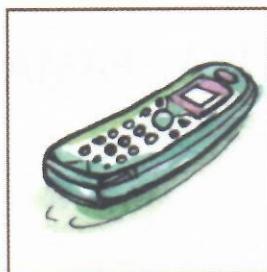
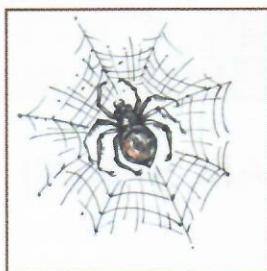
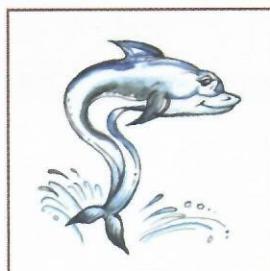
FO FOTELIS

FO TELEFONAS

FI FILMAS

FI DELFINAS

Kas?

Ką veikia?

VALO

VALGO

SKAITYK VALĖ VALO BATĄ. VITA VALGO KIVĮ.

ATSAKYK KAS VALGO KIVĮ? KAS VALO BATA?

Kas? Ką pamatė?

PABAIK SAKINĮ

VYTUKAS PAMATĖ

VITA PAMATĖ

VAIDAS PAMATĖ

VAIVA PAMATĖ

VILIJA PAMATĖ

VALĖ PAMATĖ

S

TARK GARSIAI, ILGAI A_O_Ū_E_Ė_Y_

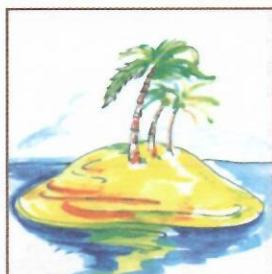
TARK TYLIAI, TRUMPAI A O U E Ė I

KALBĖK LĒTAI S_A S_O S_U S_Ū

KALBĖK GREITAI SASA SOSO SUSU SŪSŪ

Kas?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

S_A SA **SALA**

S_O SO **SONATA**

S_A SA **SAGA**

S_AU SAU **SAULĖ**

S_O SO **SOFA**

S_Ū SŪ **SŪRIS**

Ką veikia?

SKAITYK

MAMA SAKO.
TOMAS KLAUSO.

SIMAS SUPASI.

KALBĘK LĒTAI A_S_A O_S_O Ū_S_Ū
KALBĘK GREITAI ASASA OSOSO USUSU

Ką veikia?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

KASA

LESA

SUPA

RAŠYK SUPA. LESA. KASA.

SKAITYK

ASA ASA TOMAS KASA.
ESA ESA ZYLĖ LESA.

SUPLOK RITMĄ

↑↑ ↑↑ ↑↑ ↑↑
↑↑ ↑↑ ↑↑ ↑↑

PAKARTOK E_É_Y_ E Ė_I

S_E S_Ė S_Y

ES_E ES_Ė IS_Y

ES_ ES_ IS_

Kas?

SKAITYK

S_E SE SESELĖ

S_E SE SENELĖ

S_E SE SEPTYNI

S_I SI SIMAS

SUPLOK RITMĄ

UUU

UUU

UUU

UU

Ką veikia?

SKAITYK

SIMA SÉDI.

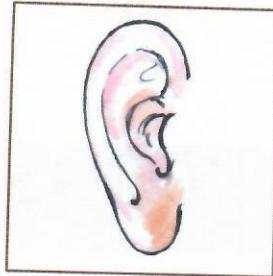
SENELIS SÉJA.

MAMA SIUVA.

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

KASA

AUSIS

KLAUSOS APARATAS

SKAITYK

S _ TA

STA

STALAS

S _ TA

STA

PASTA

S _ PI

SPI

SPINTA

ATSAKYK, KOKS PASKUTINIS ŽODŽIU GARSAS?

NAMAS

VINIS

AVIS

LAPAS

MEDIS

AKIS

POVAS

PEILIS

PILIS

SKAITYK

YS _

YS _

MANO OBUOLYS.

YS _

YS _

TAVO KAMUOLYS.

US _

US _

SALDUS MEDUS.

Š

TARK GARSIAI, ILGAI A_O_Ū_E_Ė_Y_

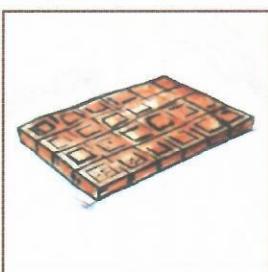
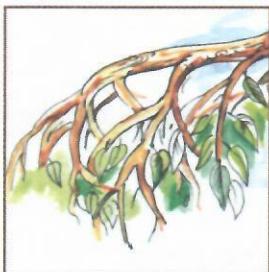
TARK TYLIAI, TRUMPAI A O Ū E Ė I

KALBĖK LĒTAI Š_A Š_O Š_U Š_Ū

KALBĖK GREITAI ŠAŠA ŠOŠO ŠUŠU ŠUŠŪ

Kas?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

Š_A

ŠAKA

Š_A

ŠO ŠONAS

Š_U

ŠU ŠUKOS

Š_A

ŠA ŠALIKAS

Š_O

ŠOKOLADAS

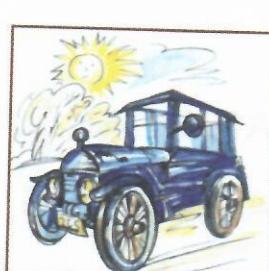
Š_

ŠUO

PAKARTOK

E_ _ Ė_ _ Y_ _ Š_ _ E Š_ _ Ė_ Š_ _ Y_ _
EŠ_ _ E ĖŠ_ _ Ė_ IŠ_ _ Y_ _

Kas?

SKAITYK

Š_ _ E ŠE ŠEPETYS
Š_ _ E ŠE ŠEŠI
Š_ _ I ŠI PUŠIS
Š_ _ I ŠI MAŠINA

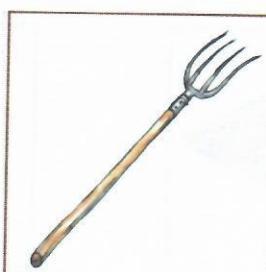
SUPLOK RITMĄ

UUU
UU
UU
UUU

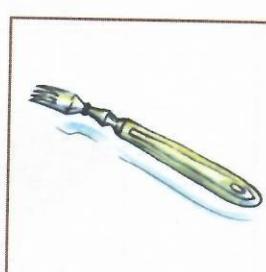
PERSKAITYK, PARODYK

ATSAKYK, KOKS PIRMASIS ŽODŽIU GARSAS?

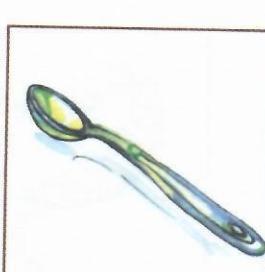
ŠAKĖS

ŠAKUTĖ

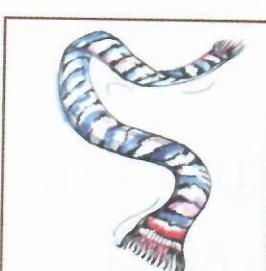
ŠAUKŠTAS

ŠALIKAS

ŠUKOS

ŠUO

TARK LĒTAI

A Š A

O Š O

Ū Š U

TARK GREITAI

AŠAŠA

OŠOŠO

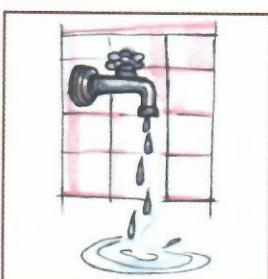
UŠUŠU

Ką veikia?

SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

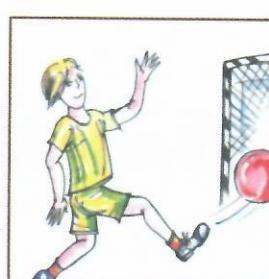
ŠOKA

LAŠA

NEŠA

MUŠA

IŠMOK

AŠA AŠA

LAŠAI LAŠA.

OŠĘ OŠĘ

SKANI KOŠĘ.

SUPLOK RITMĄ

UU UU UU UU

UU UU UU UU

Kiek?

SUSKAIČIUOK

$$6 + 2 =$$

+

=

$$5 + 1 =$$

+

=

S-Š

TARK AIŠKIAI SA SO SU SŪ ŠA ŠO ŠU ŠŪ
SE SĒ SI SY ŠE ŠĒ ŠI ŠY
SKAITYK S_A SA SAGA Š_A ŠA ŠAKA
S_O SO SOPA Š_O ŠO ŠOKA
S_U SU SUPA Š_U ŠU ŠUKOS

Kas? Ką veikia?

SKAITYK

SIMONA RAŠO.

INESA PIEŠIA.

SENELIS SĒJA.

ATSAKYK

KAS RAŠO?

KAS PIEŠIA?

KAS SĒJA?

J

TARK GARSIAI, ILGAI

A_O_Ū_E_Ė_Y

TARK TYLIAI, TRUMPAI

A_O_Ū_E_Ė_I

PAKARTOK

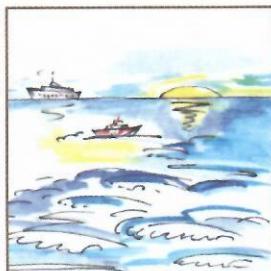
I_A_	I_A	I_A	I_A	IA	IA	JA	JA
I_O_	O_I	O_I	O_I	OI	OI	JO	JO
I_U_	U_I	U_I	U_I	UI	UI	JU	JU

SKAITYK

J_A	AJ_A	J_E	EJ_E
J_O	OJ_O	J_Ė	ĖJ_Ė
J_U	UJ_U	J_I	IJ_I
J_Ū	ŪJ_Ū	J_Y	YJ_Y

Kas?

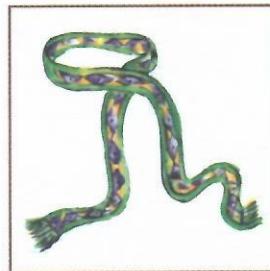
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

JŪRA

JAUTIS

JUOSTA

KOJINĖ

Kas?

JANĖ

JONAS

JOLANTA

JUSTINAS

JULĖ

JŪRATĖ

ATSAKYK

KAS EINA Į MOKYKLA?

Ką veikia?

SKAITYK

LOJA

MOJA

PLOJA

LYJA

ŠUO LOJA. JULĖ MOJA.

VILIJA PLOJA. LIETUS LYJA.

ATSAKYK

KAS LOJA? KAS PLOJA? KAS MOJA?

R

PAKARTOK

R__RRR

R__A

R__O

R__U

R__Ū

AR__A

OR__O

UR__U

ŪR__U

AR__

OR__

UR__

ŪR__

SKAITYK

RA RA RA RA

RA RA **RA** RA

RA **RA** RA **RA**

RO RO RO RO

RO RO **RO** RO

RO **RO** RO **RO**

RU RU RU RU

RŪ RU **RŪ** RU

RU **RŪ** RU **RŪ**

Kas?

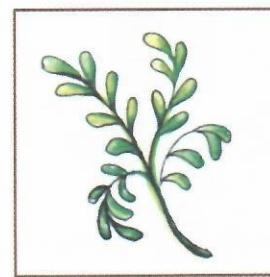
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

RATAS

ROPĘ

RŪTA

RAKETA

RAŠYK

ROPĘ. RAKETA. RŪTA. RATAS.

SKAITYK

RA RATAS

RA RAKTAS

RA RANKA

RA RAKETA

RA RAMUNĖ

RO ROPĖ

RO ROŽĖ

RO ROGĖS

RŪ RŪTA

RŪ RŪMAI

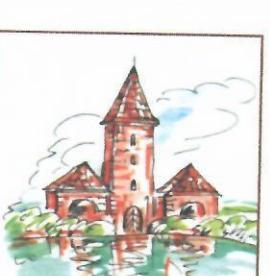
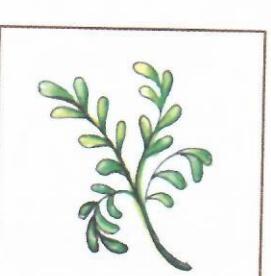
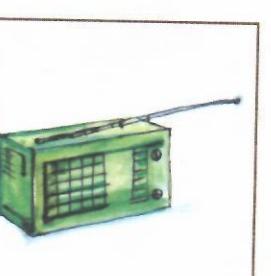
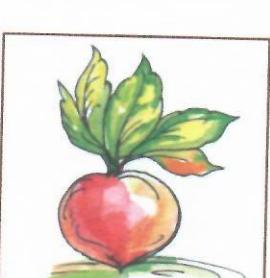
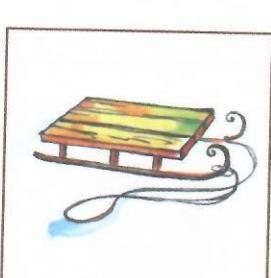
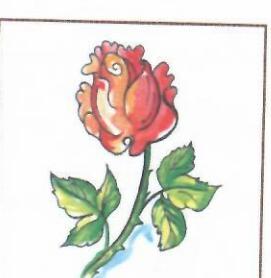
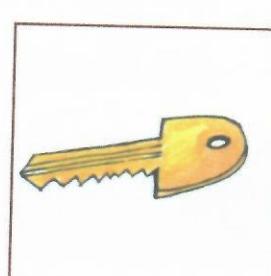
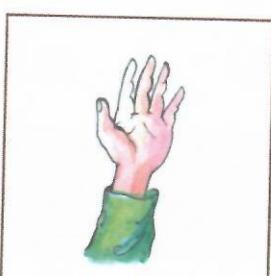
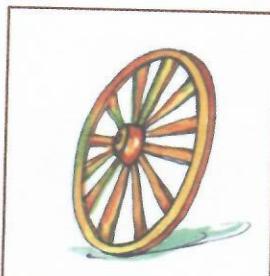
RA RAGANA

RA RADIJAS

ATSAKYK, KOKS PIRMASIS ŽODŽIŲ GARSAS?

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

PAKARTOK

R__ RRR

RE RÉ RI RY

ERE ÉRÉ IRI YRY

ER ÉR IR YR

SKAITYK

RE RE RE RE RE RE RE

RÉ RÉ RÉ RÉ RÉ RÉ RÉ

RI RI RI RI RI RI RI

RY RY RY RY RI RY RI RY

Kas?

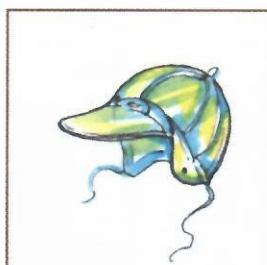
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

RÉMAS

VOVERÉ

KEPURÉ

4

KETURI

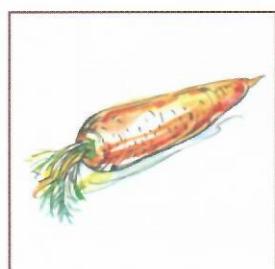
Kas?

SUDÉK ŽODI

□□R□□

□□R□□

□□R□□

Kas?

RENATA

RASA

RITA

ROKAS

ARŪNAS

RIMA

RŪTA

RAMUNĖ

ROMAS

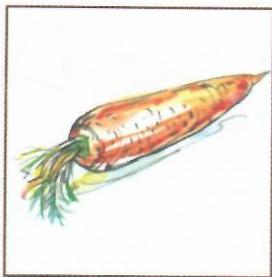
SUGALVOK VARDĄ

KOKS BERNIUKO VARDAS?

KOKS MERGAITĖS VARDAS?

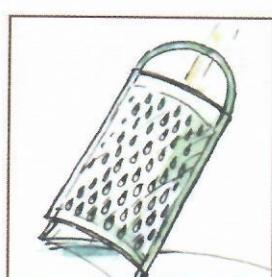
Kas?

MO...KA

ŠA...KA

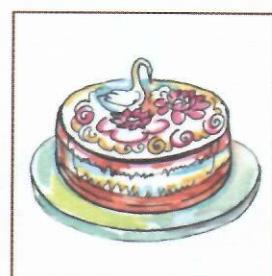
TA...KA

VA...NA

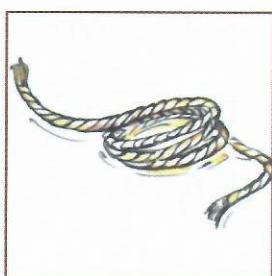
ŠE...NAS

TO...TAS

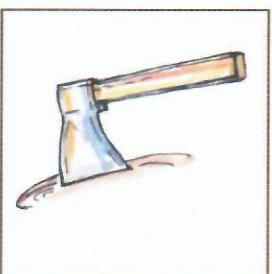
KA...VĚ

VI...VĚ

VA...LĚ

KI...VIS

KU...MIS

U...VAS

PABAIK SAKINĮ

TÈTÈ PADARÈ

ROKAS PAMETÈ

RIMA PIRKO

RITA PAMATÈ

RÙTA ROVÈ

ROMA PAMATÈ

ATSAKYK

KĄ PADARÈ TÈTÈ?

KĄ PAMATÈ RITA?

KĄ PAMETÈ ROKAS?

KĄ ROVÈ RÙTA?

KĄ PIRKO RIMA?

KĄ PAMATÈ ROMA?

RAŠYK

TORTAS. RATAS. VORAS.

RAKTAS. VARNA. ROPÈ.

SKAITYK. AIŠKIAI TARK GARSĄ **R.**

TA TO TU

DA DO DU

TR_A TR_O TR_U

DR_A DR_O DR_U

TRA TRO TRU

DRA DRO DRU

AUDRA

PETRAS

TROBA

TRYS

TRA TRAKAI

DRA DRAMBLYS

DRU DRUGELIS

TRO TROBA

DRA GANDRAS

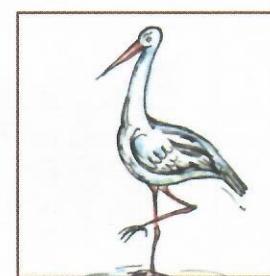
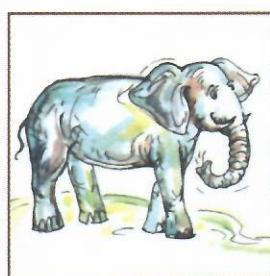
DRA DRAKONAS

DRU DRUSKA

TRAU TRAUKINYS

DRAU DRAUGAS

Kas?

Kas? Ką pamatė?

PABAIK SAKINĮ

PETRAS PAMATĖ

AURIMAS PAMATĖ

AUDRA PAMATĖ

GANDRAS PAMATĖ

Kas?

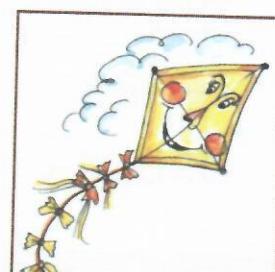
SKAITYK, PARODYK, PAKARTOK

TRAUKINYS

DVIRATIS

AITVARAS

DRUGELIS

ORO BALIONAS

TRAKTORIUS

ATSAKYK

KAS SKRENDÀ? KAS VAŽIUOJA?

Laukiniai žvėry

PERSKAITYK. PASAKYK, KAS NEREIKALINGA.

TIGRAS

DRAMBLYS

ŠERNAS

BRIEDIS

STIRNA

DVIRATIS

IŠMOK

MANO PIRŠTINĖ

PIRŠTUOTA,

MANO PIRŠTINĖ

RAŠTUOTA...

O KIEK PIRŠTŲ,

KAS SUSKAITĘ,

TURI MANO

PIRŠTINAITĘ?

(KOSTAS KUBILINSKAS)

AU

SKAITYK A_U A_U AU

MAU NAU LAU RAU ŠAU

PAU TAU KAU SAU JAU

TARK AIŠKIAI

AU AUSYS KAU KAULAS

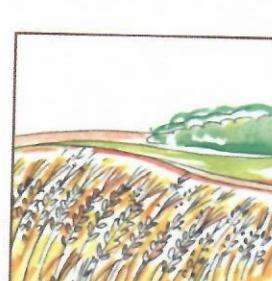
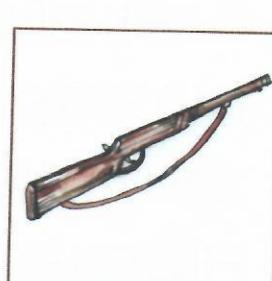
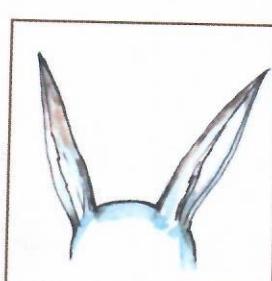
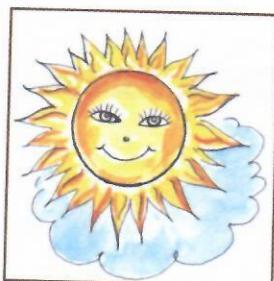
AU AURIMAS LAU LAUKAS

AU AUTOBUSAS ŠAU ŠAUTUVAS

SAU SAULĖ TRAU TRAUKINYS

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

Ką skauda?

RIMA

RASA

VYTAUTAS

AURIMAS

SKAITYK

RIMAI SKAUADA RANKĄ.

RASAI SKAUADA AUSĮ.

VYTAUTUI SKAUADA GALVĄ.

AURIMUI SKAUADA DANTĮ.

TARK ILGAI

KĄ RANKĄ

SI AUSĮ

VA GALVĄ

TI DANTĮ

Kas plaukia?

SKAITYK

E
ANTIS PLAUKIA. E LAIVAS PLAUKIA. E TOMAS PLAUKIA.

ĮSIDĖMĖK

NUSIPLAUK RANKAS PRIEŠ VALGI.

PABAIK SAKINĮ

AURA SKAITO

AURIMAS PIEŠIA

AUKSĖ PLAUNA

AUŠRA PIEŠIA

VAIDA PLAUNA

SENELIS RAUNA

VYTAUTAS PLAUNA

SENELĖ RAUNA

LAURA ŠAUKIA

LAURYNAS ŠAUKIA

ATSAKYK TRUMPAI

KAS SKAITO KNYGĄ?

KAS PIEŠIA SAULĘ?

KAS PLAUNA ŠAKUTĘ?

KAS PIEŠIA AUTOBUSĄ?

KAS PLAUNA ŠAUKŠTĄ?

KAS RAUNA ROPĘ?

KAS PLAUNA AUSĮ?

KAS RAUNA MORKĄ?

KAS ŠAUKIA KATE?

KAS ŠAUKIA ŠUNĮ?

AI

SKAITYK

A__I A__I AI

MAI NAI LAI PAI TAI KAI VAI

TARK AIŠKIAI

MAI MAIŠAS DAI SALDAINIS

LAI LAIŠKAS GAI GAIDYS

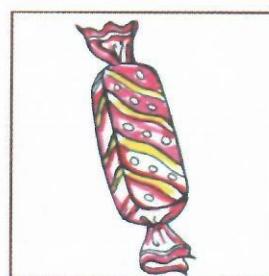
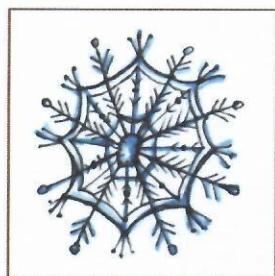
VAI VAIKAS GAI MERGAITĖ

VAI VAIRAS SNAI SNAIGĖ

LAI LAIVAS SRAI SRAIGĖ

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

EI

SKAITYK

E_I E_I EI

MEI NEI LEI REI PEI SEI ŠEI VEI

TARK AIŠKIAI

EI EINA

MEI MEILĖ

ŠEI ŠEIMA

VEI VEIDAS

PEI PEILIS

REI KAREIVIS

REIV JŪREIVIS

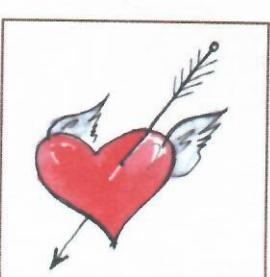
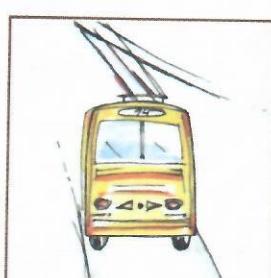
LEI KELEIVIS

VEI PAVEIKSLAS

LEI TROLEIBUSAS

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

UI

SKAITYK

U_I U_I UI

MUI NUI LUI RUI PUI

TUI KUI SUI ŠUI VUI

TARK AIŠKIAI

MUI MUILAS MU MUSĘ

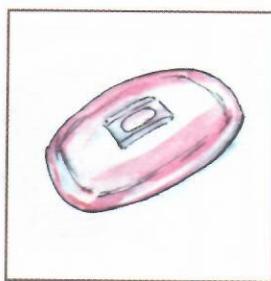
SMUI SMUIKAS MU MUŠA

ZUI ZUIKIS ZU ZUJA

PUI PUIKU PU PUTA

Kas?

SKAITYK

MAMA PIRKO MUILĄ. LUKAS MUILINO RANKAS.

TĘTĘ PIRKO TOMUI SMUIKĄ. SMUIKAS PUIKUS.

ZUIKIS GYVENA MIŠKE. ZUIKIS BIJO VILKO.

ATSAKYK

KĄ PIRKO MAMA? KAS MUILINO RANKAS?

KĄ PIRKO TĘTĘ? KAM TĘTĘ PIRKO SMUIKA?

KAS GYVENA MIŠKE?

UO

SKAITYK

U__O U__O UO

MUO LUO PUO TUO SUO

TARK AIŠKIAI

UO UODAS

MUO AKMUO

UO UOGA

MUO KAMUOLYS

ŠLUO ŠLUOTA

BUO OBUOLYS

DUO DUONA

PUO PUODAS

SUO SUOLAS

DUO VANDUO

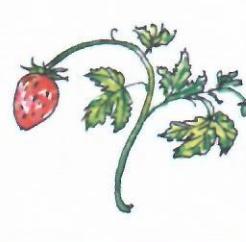
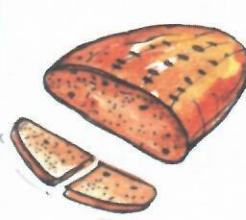
PUO PUODUKAS

TUO AŠTUONI

Kas?

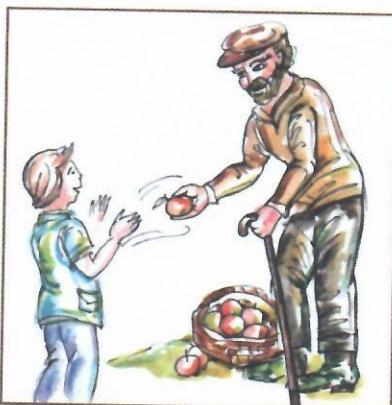
KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

8

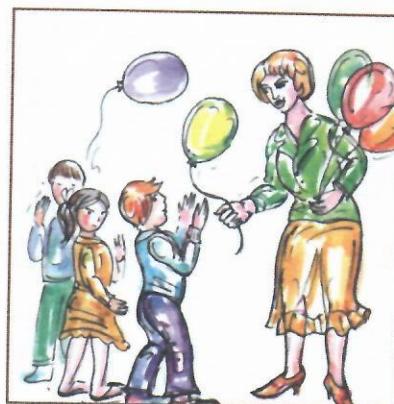

Ką veikia?

SKAITYK

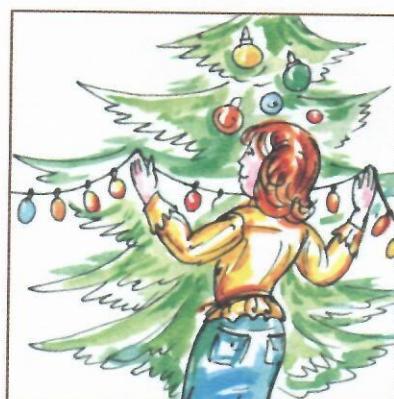
SENELIS DUODA OBUOLĮ.

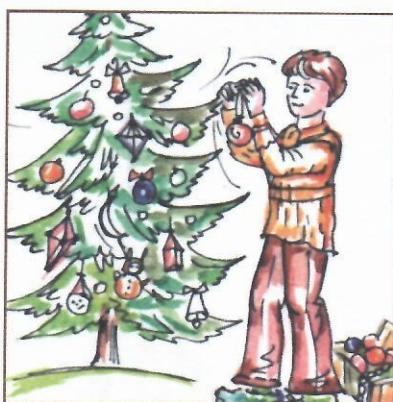
TETA DUODA BALIONĄ.

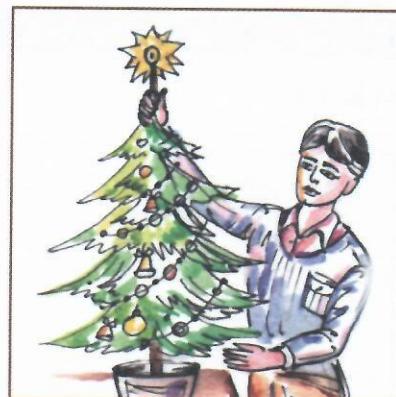
ŠUO DUODA LETENĄ.

LINA PUOŠIA EGLUTĘ.

VAIDAS PUOŠIA EGLUTĘ.

KĄ VEIKIA TĖTĘ?

KLAUSYK, KAIPI TARIAMAS GARSAS **O** IR DVIBALYSIS **UO**.

O

OLA

KOSTAS

POVAS

ŠOKA

LOJA

UO

UOLA

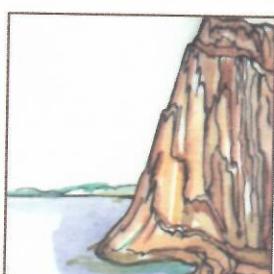
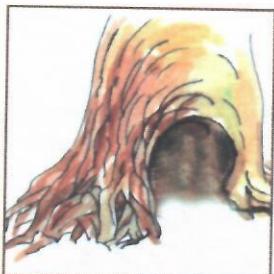
KUOSA

PUODAS

ŠUO

ŠLUOJA

Kas?

Ką veikia?

ATSAKYK

KAS ŠOKA?

KAS LOJA?

KAS ŠLUOJA?

IE

SKAITYK

I_E I_E IE

MIE NIE LIE RIE PIE TIE

KIE SIE ŠIE VIE

TARK AIŠKIAI

IE IEVA

PIE PIEŠTUKAS

PIE PIENAS

LIE LIETUS

SIE SIENA

VIE AVIETĖ

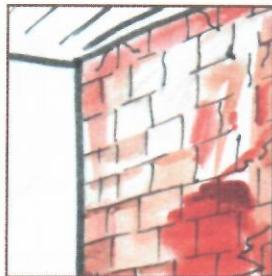
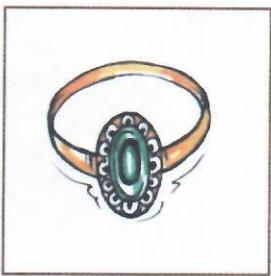
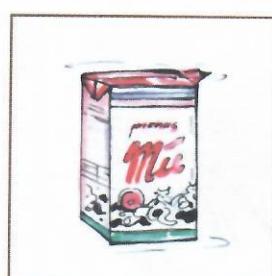
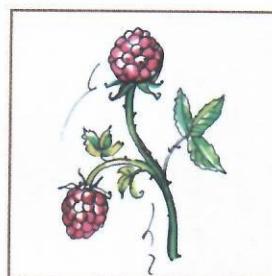
RIE RIEŠUTAS

ŠIE ŠIENAS

ŽIE ŽIEDAS

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

KLAUSYK, KAIPI TARIAMAS GARSAS **Ę** IR DVIBALYSIS **IE**.

Ę

VĖ VĘJAS

SĘ SĘJA

RĘ RĘMAS

PĘ PĘDA

TĘ TĘVAS

LĘ LĘKTUVAS

MĘ MĘSA

IE

VIE VIENAS

SIE SIENA

RIE RIEŠUTAS

PIE PIENAS

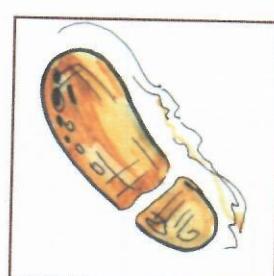
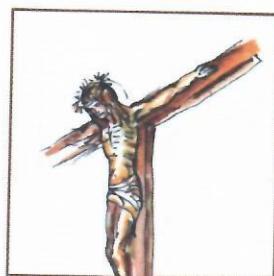
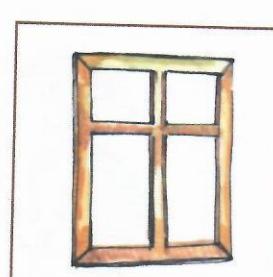
DIE DIEVAS

LIE LIEMENĘ

MIE MIEGA

Kas?

KLAUSYK, PARODYK, PAKARTOK

Ką veikia?

SKAITYK

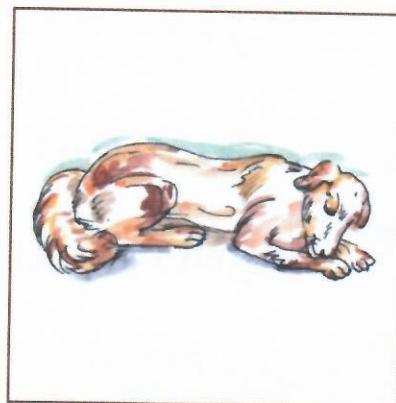
VAIDAS MIEGA.

IEVA MIEGA.

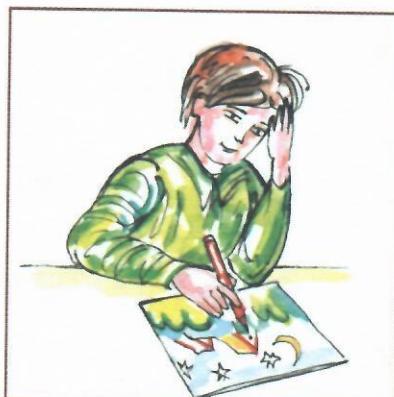
ASTA MIEGA.

ŠUO....

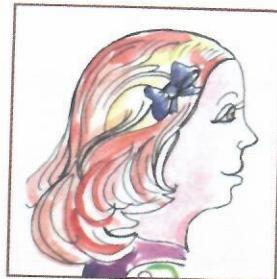

LAIMA PIEŠIA LĖLĘ.

TOMAS PIEŠIA NAMĄ.

Pasikalbėkime

LAIMA

SIMAS

– KOKS TAVO VARDAS?

– MANO VARDAS LAIMA, O TAVO?

– SIMAS.

– KOKIA TAVO PAVARDĖ?

– MANO PAVARDĖ ŠIMKUS. O TAVO?

– SAKALYTĘ.

– KIEK TAU METŪ?

– MAN SEPTYNERI METAI. O TAU?

– ŠEŠERI.

– KUR TU GYVENI?

– AŠ GYVENU KAUNE. O TU?

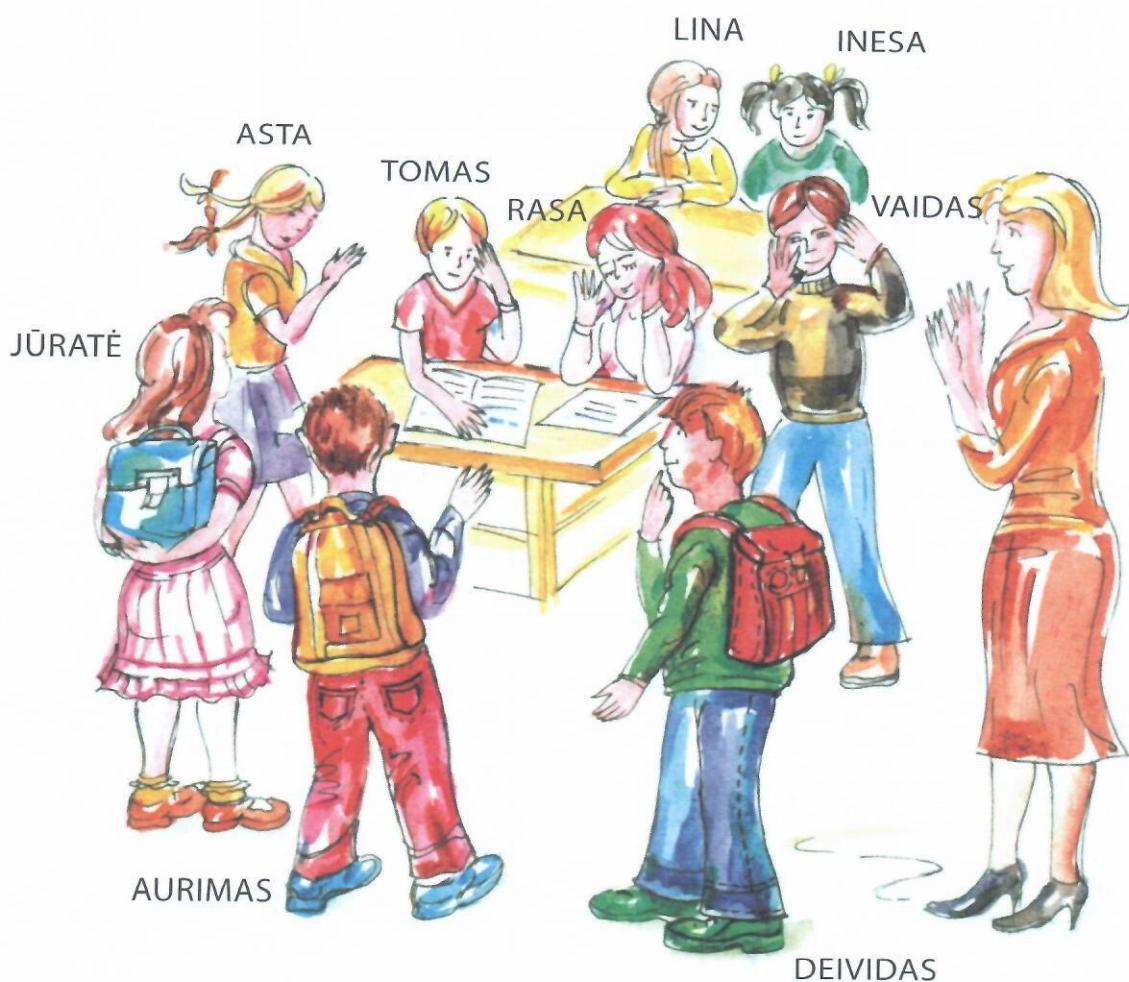
– ALYTUJE.

Klasė

MŪSŲ KLASĖS MOKINIAI

MERGAITĖS BERNIUKAI

<u>ASTA</u>	<u>AURIMAS</u>
<u>JŪRATĖ</u>	<u>DEIVIDAS</u>
<u>INESA</u>	<u>VAIDAS</u>
<u>LINA</u>	<u>TOMAS</u>
<u>RASA</u>	

Savaitės dienos

ĮKVĖPK IR IŠVARDYK SAVAITĖS DIENAS

PIRMADIENIS

ANTRADIENIS

TREČIADIENIS

KETVIRTADIENIS

PENKTADIENIS

ŠEŠTADIENIS

SEKMADIENIS

ATSAKYK

KIEK DIENŲ TURI SAVAITĘ?

KOKIA DIENA ŠIANDIEN?

KOKIA DIENA BUVO VAKAR?

KOKIA DIENA BUS RYTOJ?

Skaičiai

SUSKAIČIUOK

1 VIENAS

2 DU

3 TRYΣ

4 KETURI

5 PENKI

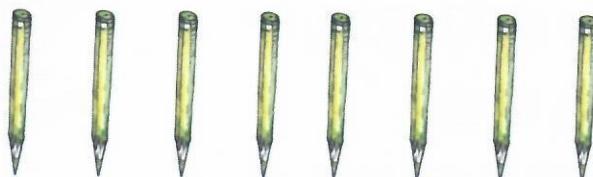
6 ŠEŠI

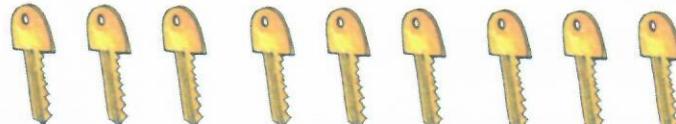
7 SEPTYNI

8 AŠTUONI

9 DEVYNI

10 DEŠIMT

Išmok

Ū Ū U KAIP TENAI GRAŽU.

Ė Ė Ė AUGA JAU ŽOLĖ.

YY I ŽAISKIME VISI.

AA A ŠAUKIA JAU MAMA.

OO O BÉKIME NAMO.

A A, A A, LIŪLI

A A, A A, LIŪLI,
KATINĖLIS GULI,
O KATYTĖ MOTINYTĖ
SIJONĖLĮ SIUVA.

GEGUTĖLĖ

GEGUTĖLE, KUR LAKIOJI
IR KODĖL TU NEKUKUOJI?
KUKŪ, KUKŪ, KUKŪ.
AŠ EGLAITĖJĘ TUPĖJAU –
KUKŪ, KUKŪ, KUKŪ.
Į MEDŽIOTOJĄ ŽIŪRĖJAU –
KUKŪ, KUKŪ, KUKŪ.

Mīslēs

BE AKIŪ, BET VISKA MATO.
KAS?

AKYS KAIP RATAI, O SAULĒS NEMATO.
KAS?

SKAITYK

PELIŪ PUOTA

PENKIOS PELĒS
KAITĒ PUODĀ,
PENKIOS PELĒS
KĒLĒ PUOTĀ.

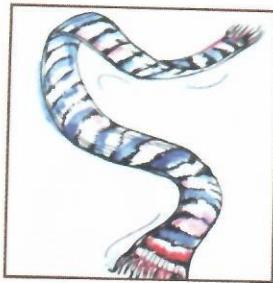
KUO PUIKIAUSIAI
SUGALVOTA,
MES IŠKELSIM
PUIKIĀ PUOTĀ.

(RAMUTĖ SKUČAITĖ)

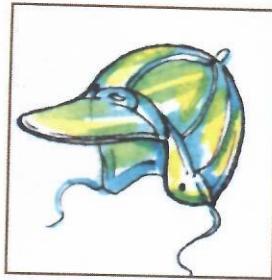
PIENA PYLĒ,
PŪTĒ PUTĀ,
NUO PYRAGO
PJOVĒ PLUTĀ.

Papasakok

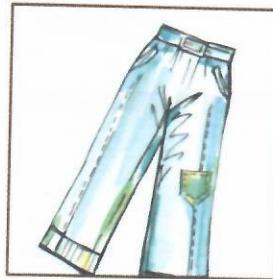
ŠALIKAS

KEPURĖ

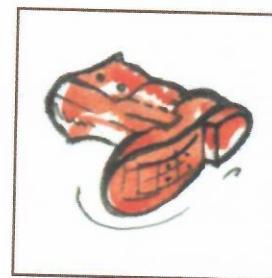
PIRŠTINĖ

KELNĖS

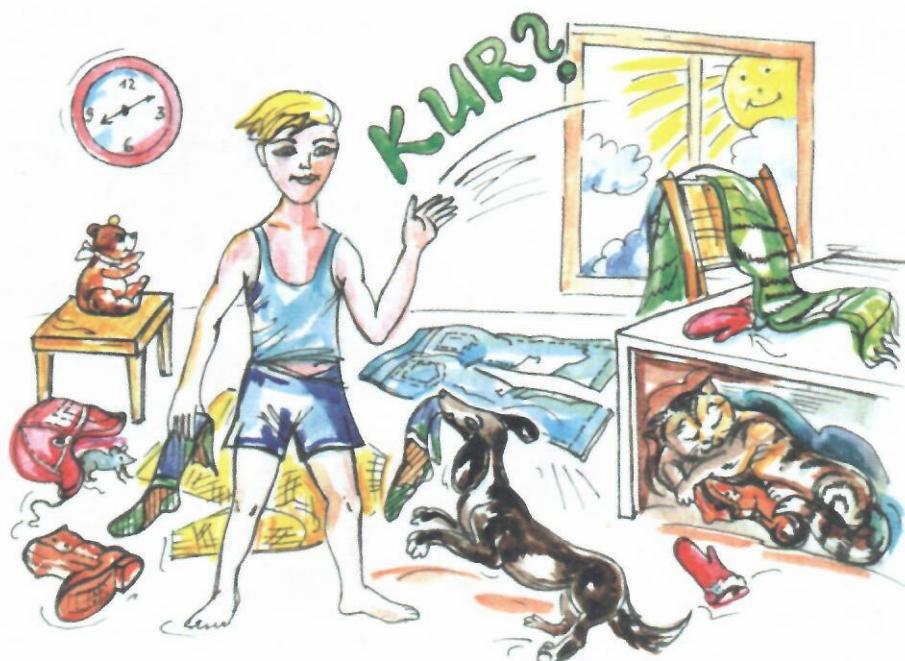

KOJINĖ

BATAS

KUR BERNIUKO DAIKTAI?

Papasakok

KATĖ IR ŠUO

ŽODŽIAI

ATBĖGO, PYKSTA, NORI PIENO, NEDUODA PIENO,
PUOLA, LOJA, IŠPYLĖ PIENĄ, ATĖJO,
APIPYLĖ VANDENIU, PABĖGO

ATSAKYK

KAS LAKA PIENĄ? KAS ATBĖGO? KO NORI ŠUO?
KĄ VEIKIA KATĖ? KĄ VEIKIA ŠUO? KĄ JIE IŠPYLĖ?
KAS ATĖJO? KĄ PADARĖ?

Įsidėmėk

ĮKVĖPK.

KALBĖK RIŠLIAI

MANO VARDAS TOMAS.

PASAKYK SAKINĮ VIENU ATSIKVĖPIMU

AŠ GYVENU KAUNE.

NEKALBĖK PRO NOSĮ.

PRIGLAUSK RANKĄ PRIE KRŪTINĖS.

JI NEVIRPA – TU KALBI FALCETU.

PRIGLAUSK RANKĄ PRIE KRŪTINĖS.

JI VIRPA – TAVO BALSAS MALONUS.

NEĮTRAUK LIEŽUVIO į BURNĄ.

LIEŽUVĮ ARČIAU PRIE DANTŲ!

NEIŠPŪSK SKRUOSTŲ!

LITERATŪRA

Garšvienė A., Ivoškuvienė R. Logopedija. Kaunas: Šviesa, 1993.

Mitkus A. Trumpi metodiniai patarimai bendrojo lavinimo mokyklų pedagogams, mokantiems sutrikusios klausos vaikus. Vilnius, 1988.

Neprigirdinčiųjų mokymo programos: tarties, kalbos ir klausos lavinimas. Parengiamoji – 4 klasė. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2000. Parengė L. Martišiutė, J. Stepanova (Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtinta 2000-04-10 Nr. 2).

Stepanova J. Sutrikusios klausos vaiko kalba / Prakalbinu tylą. Kaunas: Šviesa, 2000, p. 9–16.

Боскис Р. Учителю о детях с нарушениями слуха. Москва, 1988.

Выготский С. Основы дефектологии. Москва, 1988.

Пособие по формированию произношения в 1–2 классах школ слабослышащих. Составитель Н. Ф. Слезина. Москва: Просвещение, 1983.

Практикум по детской логопедии под редакцией проф. В. И. Селиверстова. Москва: Владос, 1995.

Рай Ф. Ф., Слезина Н. Ф. Произношение: Учебник для подготовительного класса школ глухих. Москва: Просвещение, 1985.

Jevdokija Stepanova

ST-163 Aš mokausi tarti. Vadovėlis neprigirdinčiųjų mokyklų parengiamajai klasei. – Vilnius: Homo liber, 2006. – 92 p.

ISBN 9955-716-01-0

Tarties mokymo vadovelyje sutrikusios klausos vaikams pateikta tarties mokymo didaktinė medžiaga, unifikuoti daugelis terminų, sąvokų ir specifinių paliepimų.

Vadovėlio turinį sudaro pagrindinių, vadinamųjų bazinių, lietuvių kalbos garsų tarties mokymas. Jame pateikta pratybų sistema: kalbos padargų mankštос pavyzdžiai; kalbinio kvėpavimo, balso lavinimo pratybos; kalbos garsų, jų junginių mokymas.

Vadovėlis „Aš mokausi kalbėti“ skirtas neprigirdinčiųjų mokyklų parengiamajai klasei.

UDK 376:808.82(075.3)

Jevdokija Stepanova

Aš mokausi tarti

Vadovėlis neprigirdinčiųjų mokyklų parengiamajai klasei

11,5 sp. l., tiražas 1000 egz.

Leidykla „Homo liber“

Jurgio Baltrušaičio g. 11–126, Vilnius

Spausdino Standartų spaustuvė

S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, Vilnius

Svetainė internete: www.standart.lt